

Előfizetési feltételek

helyben házhöz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . . . 12 kor.
Fél évre . . . . . 6 kor.
Negyedévre . . . . . 3 kor.

Egyes szám ára . . . . . 16 fillér.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Nyílt tér aora 40 fillér.

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KOZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség

hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők: Főttér 38 szám földszint. — Értekezni lehet naponta d. e. 10—12 órákban. Előzetések és hirdetések a lap kiadóhivatalába Könyvnyomda és Papírárgyár r. t. küldendők. Kiadóhivatali megbízott: Szigeti Béla főkönyvelő. Egyes számok kaphatók: Földes Ede, Czirner József és Grünfeld Dávid kezébe.

Kéziratok nem adatkak vissza

Szünet alatt.

(—) A parlamenti szünet, mely vége felé jár, agitációval telik. A többség és a kisebbség egyaránt felrázni s magának megnyerni igyekszik a nemzet közvéleményét a házszabály-revizio kérdésében. Örömmel látja minden komoly hazafi, hogy a nemzet túlyomó többsége azoknak ad igazat és impulzust a további tevékenységre, kik bátor kézzel ledöntöttek azt a mesterseges torlaszt, melyet a személyes gyűlölettel vezetett ellenek a többség alkotmányos akaratának emelt.

Törvényhatósági joggal felruházott városok, szabad királyi városok, vármegyék sorra foglalokznak a parlament belső eseményeivel és nagy lelkesedés mellett oly határozatokat hoznak, a melyekkel a többség is, a kormány is meg lehetnek elégedve. Bizonyos, hogy az illetékes tényezők e helyesléstől erőt merítenek a további küzdelemre, mely kell, hogy eredményre vezessen.

Kell, hogy a parlament ne az időfecsérlések és botrányos jelenetek melegágya legyen. Bizunk az isteni gondviselésben, hogy fel fogja világosítani a kisebbséget arról, hogy az az út, melyen eddig járt s a melyen ezentúl járni szeretne, nem az az út, melyen magyar hazafiaknak járni szabad.

Jellemző az az agitáció, melyet a kisebbség folytat a legkétségbeesettebben. Arról most nem szólunk, hogy egy nagy ellenmondásban leledzik az ellenek, mikor itt is, ott is, szauaszat az országban segítségül hívja a nemzetet. A kisebbség ugyanis Apponyi szavára azt az álláspontot foglalta el, hogy abban az ügyben, mely november tizennyolczadikán keletkezett, a nemzet nem lehet bírő. Mégis mást se tesz a kisebbség, mikor agitál, csak azt, hogy bíról hívja fel a nemzetet. Ismételjük, erről az ellenmondásról most nem akarunk szólni. Csak azt akarjuk legszövegni, micsoda eszközökkel dolgozik a kisebbség.

Nos: bár sokat hazudoztak már mióta a világ fennáll, de ennyit mostanában s akkorakat, még sohasem. „A kormány meg akarja ölni a szólásszabadságot.“ „Szávozóképpé akarja súlyosítani a parlamentet.“ „El akarja adni az országot Ausztriának.“ Ezek még a kisebb hazugságok közül valók. A kezzelfoghatókrol már nem is beszélünk. Mit bizonyítanak ezek? Azt, hogy gyöngé, nagyon gyöngé az az ügy, melyet a kisebbség védelmez. Igaz ügy nem szorul ilyen esz-

közökre, melyekkel az ellenek a maga álláspontja mellett kardoskodik.

Igen gyakran mondogatják a koalíziós urak, hogy a kormány helyzete megingott. A király és a többség valójában már elfordultak tőle. Mondani sem kell, hogy ez is egyike azoknak a merész állításoknak, melyekről föntebb szólottunk. Szó sincs róla. A király is, a többség is ragaszkodik a mostani kormányhoz s a kik be vannak avatva a dologba, tudják, mennyire igaz ez. De logikus fő előtt ez nem is lehet kétséges. Nincs-e a koronának is, a többségnek is minden oka arra, hogy ragaszkodjék Tisza István személyéhez? Nem annak a férfinak bizonyult már is, aki megállja helyét? Nem adta számos jelet rátermettségének? És oly bővében vagyunk azoknak a nagy tehetségeknek, mint a milyen a miniszterelnök? A nemzet is ragaszkodik hozzá. Hogy is ne! Épen egy esztendeje ül a hatalom polczán.

Rövid idő alig elég arra, hogy más ember megismerje a gondjaira bizott országos ügyeket. Ő azonban már is maradandó dolgokat teremtett.

Daczára a páratlanul nehéz politikai viszonyoknak, megmagyarosította a közös katonai nevelőintézeteket; annyira szaporította az alapítványi helyek számát, hogy legkésőbbben tíz esztendő múlva az összes magyarországi ezredekben csak magyar tisztek fognak vezényelni; kieszközölte, hogy Rákóczi halmvai hazaszállítassanak; törvényjavaslatot dolgoztatott ki, melynek értelmében Magyarországon minden iskolás gyermek feltétlenül meg fog tanulni magyarul; három évről kettőre szállította le a katonaság szolgálati idejét, kivitte, hogy a honvédségünk régi, régi vágyunk szerint tüzéséget kapjon. Az a hír tehát, hogy a miniszterelnök állása megingott, pusztá vágy csak, azoknak a vágya, a kik terjesztik.

SZEMLE.

A miniszterelnök Marosvásárhelytől. Gróf Tisza István miniszterelnök, előkelő szabadelvű párti képviselő társaságában ma reggel Marosvásárhelyre érkezik, hol az ez alkalomra összehívott négyülésen beszédet fog mondani a házszabály-módosítás szükséges voltáról. Bámulatos a miniszterelnök fáradhatatlansága s energiája, melylyel mely meggyőződéssel fakadó egész

lelkességét harcra viszi, hogy nagyobb vidéki központok választó közösségét szándékai tisztasága és az obstrukció kiszámíthatatlan kárai felől meggyőzze s egyszermind a népizgató frázisok mérge ellen megvédelmezze.

Ellenzéki felhívás. Városunkban mindenféle népgyűlésbe hívó plakátok olvashatók. „Polgártársak! — így szól a felhívás szövege — Alsó-Fehér vármegye igaz honfiai és honleányai! November 18-dikán éjjeli ülésben a kormány és az elvakult országgyűlési többség forradalmi ténre lépett a nemzet ellen; gyilkos tört szegezett nemzeti létünk szívének: az alkotmányt, lehetetlené akarja tenni a vélemények szabad nyilvánítását, a kisebbség ellenőrzési jogát és kötelességét.“ Hat ez mind igen hatásosan hangzik; csak egy nagy hibája van; az, hogy nem igaz. Nem igaz, hogy valaki érinteni akarná az alkotmányt; mert csak azt akarja a miniszterelnök, hogy az ország tanácsában az ország javára szolgáló hazafias munkát végezzenek, s ne lopják a visszahozhatatlan drága időt ötletszerű kérdésekkel, személyeskedéssel, padveregetéssel, tintatartók hajigálásával s a nemzet tekintélyét csorbító egyéb parlamenti botrányokkal. Nem igaz, hogy a miniszterelnök a kisebbség ellenőrzési jogát és kötelességét korlátozni akarná; mert éppen a szólásszabadságot s a vita komolyságát akarja biztosítani olyan emberek ellen, kiknek komoly munkához sem tehetségük, sem akaratuk nincsen; kiknek tehát folytonos heccz és zűrzavar kell, hogy szerepelhessenek. A felhívás szerzői — úgy látszik — azt hiszik, hogy városunk intelligens közönsége a házszabály-módosítás lényegéről és fontosságáról nem tud önállóan véleményt alkotni s hogy vele mindenféle frázist el lehet hitetni. Reméljük, hogy a középontjából hozott hazafias bölcsességük fényével kellő értékükre szállítják a dilettáns emberek jóhiszemű túlzásait.

Dolgozni akarunk. Ez a jelszó hangzik fel azóta, hogy a miniszterelnök az ország nyakán ülő erőszakot egy kis erőszakos lendítéssel lerázta. Nyugodtan tette. Az ellenek honosította meg ezt a fegyvert a parlamentben! Már pedig bibliai igazság az, hogy minden ember olyan fegyver által pusztul el, a melyet ő használ. Appellálnak a nemzetre? Helyes! A józan gondolkodású magyar nép majd megmondja a képviselőknek, hogy miért küldték fel őket az országgyűlésbe. Azért, hogy üdvös törvényeket alkossanak, me-

TÁRCSA.

A nők joga.

Felolvasta dr. Garda Kálmán ügyvéd a „Protestáns Nőegyesület“ f. hó 3-án tartott estélyén Nagyenyeden.

A magyar nyelvnek azon emlékei, melyekből nőrablásra — a nők eladására lehet következtetni, régebbi korra mutatnak vissza és a meglepülés korában az „eladó leány“ kifejezés már jelképes értelemmel bírt.

Egy 1800-ban „Magyar és székely asszonyok törvénye“ címmel megjelent könyv a magyar nők jogképességének korai kifejlődését azok kiválóságára vezeti vissza, mint érdemre.

„Akárcsi mit tartson közönségesen az asszonyokról — mondja Cserey Farkas idézett értekezésében — mi magyarok dicsekedhetünk azzal, hogy asszonyaink becsületünkre voltak sok dolgokban. Ha tisztaságot, ha erős, bátor szívet, ha hűséget, ha emberséget, ha állhatatosságot keli valahol keresni az asszonyokban — fel lehet találni mindezeket s több fő jóságos erkölcsöket a magyar asszonyoknál; ki irigyelheti hát nekik azokat a sok szép engedelmekeket, melyek rendelve vannak számukra törvényeinkben?“

Ezek a szép engedelmekek azonban az örökjogban nagyon jelentéktelen körben érvényesültek.

A régi magyar jog ugyanis a nők öröklését az ősi adomány-birtokban egyáltalán nem ismerte, hanem csak az ingó vagyonban és a pénzért szerzett ingatlan birtokban. Mivel pedig az a nagy darab föld, melyet Magyarországnak neveznek, egykor kizárólag adomány-birtokból volt összetéve és belőle pénzért csak kivételesen és nehéz feltételek fennforgása esetén lehetett szerezni, mivel továbbá régen az ingó vagyon a

nemzet vagyonának csak kis részét képezte: a nők örökjoga a fiúk örökjogával szemben jelentéktelen volt.

Ezen állítás két irányban kelti fel az érdeklődést és pedig először arra nevezve, hogy miképen gondoskodott a jog ilyen a nők örökjogát csorbító szigor mellett azok vagyoni biztosításáról, továbbá azon kérdésre nevezve, hogy mi volt ennek a mindenesetre különös felfogásnak oka?

A régi jog a földbirtokot az azt szerző östől leszármazó és nemzedékről nemzedékre megújuló család tulajdonának tekintette, melyet azonban csak a mindenkori fiúgyermekek hasznélvezhetnek. A leányok ebből a birtokból a közös leszármazás elismeréséül egyegyedet készpenzben becslő szerint kaphattak ki, de olyképen, hogy bár hány leánya volt a szerző nemesnek: összes birtoka egy negyedének értékét fizette ki, mi által összes leányai és azok összes maradékai kiváltak végleg elégitve. Ez intézmény azonban ellensúlyozva volt olyanokkal, melyek a nő ellátását mégis biztosították.

A kérdés az özvegyiségre jutott nőnél merülhetett fel csak, mivel a leányokról szülők, a ferjes nőkről férjeik gondoskodtak.

Az özvegy nőnek pedig a törvény egy sajátlag a magyar jogban található jogot adott, az u. n. özvegyi jogban, melynél fogva ő elhalt férje vagyonából lakásra és férje rangjának megfelelő ellátásra tartott igényt és mindaddig míg az örökösök ezt nem biztosították a hagyatékban benne maradt és bírta azt.

Kivételesen a király kegyelme a leányokat fúsihatta. Mielőtt e kifejezés „fúsiott leány“ jelentőségét nem ismertem, azokra a vitez magyar leányokra gondoltam, kik például Egernél a kronika szerint „sokakat a jani-csárókból egymáshoz is raggatának szakállonkál fogva.“

A fúsiott leányok azonban nem ilyen vitezésben a fiúkkal versengő kisasszonyok voltak, hanem azok kik különleges királyi engedéllyel fogva a csak fiukat illető birtokot átörökölhették, kiknek olyan öröklési joguk volt mint a fiúknak.

Ez azonban csak kivétel volt, mivel a régi jog minden utat igyekezett elzárni az elől, hogy a vagyon nők kezére jusson.

Annak a nagyon régi közmondásnak: a leánynak a jószágja a jószágja — ezen öröklési rendszer a forrása.

E közmondás valószínűleg egy elmés családapától ered és nem Verbőczytől, a leghiresebb magyar jogásztól és így nem vagyunk felmentve az indokolás alól.

A valódi oka a nők egyenlőtlen öröklésének a folytonos harc és küzdelem, melylyel a 108. nemzettség Magyarországot megalapítja és fenntartja.

Fajra és eleink vallásra is idegen népek közt foglalva helyet, szomszédaikkal majd a török uralommal folytonos haragban éltek a régiek.

Ilyen életmód kényszerítette a nemzetet magánjogi intézményeit úgy alkotni meg, hogy képes legyen a nehéz és önkéntes katonai szolgálat teljesítésére.

A harc és katonai szolgálat a férfiak dolga lévén, a földet is, mely eltartja azokat, a férfiaknak kellett adja és meg kellett akadályozza azt, hogy olyan kezekbe jusson intézményszerűleg és szabály szerint, melyek azt megvédeni nem voltak képesek.

Ezért kellett a férfiak öröklését a nők joga elébe tenni és ha amazok kihaltával mégis női kézbe jutott volna a birtok, a korona jogát közbe tenni, melynél fogva az vagy kegyelmet gyakorolt a fúsiott leány vagy maga vette át a birtokot azért, hogy hadi vitezesség jutalmául megint férfi kézbe juttassa azt.

A ruháza

hozni, hogy őszi és téli

hogyan f. évi

esek. hogy csakis mulasztani,

ARSA.

u 25.

csak. Gypsz. neum. landi polaj.

Krónyok, énszek-tók. — czikkek.

6-62

udvari ó.

double-tok és eté és-szel.

gendő,

38 45-52

lyek a magyar kulturát, az ipart és kereskedelmet emelik, a földműves terhét könnyítik, az igazságszolgáltatást a szegény népek oltócsórá teszik, szóval, hogy az ország népe javára dolgozzanak. Mert az egész nemzet is, csak úgy, mint az egyes ember, munkából él s munka által lesz erőssé, függetlenné. Az ellenzék pedig ezt a munkát akadályozza a sok haszontalan fecsegéssel és izléstelen komédiával. A mi népünk hallott már ezira szót eleget; de egyik sem segítette megélhetésben. Neki munka, kereset és terheinek könnyítése kell, nem pedig szabályos vagy nem szabályos szófacsargatás.

Vakmerő hazugság. Hogy a jogaira és szabadságára féltékeny magyar embert a kormány ellen lázítják: az obstrukciós lapok koholtak egy, a tisztviselőkhöz intézett zsarnoki rendeletet s alá hamisították Berzevics miniszter nevét. S mikor néhány órával megjelenése után minden laphoz megérkezett a meghatározottabb s legilletékesebb czáfolat: az obstrukció főbb lapjai nem adták ki a czáfolatot. Tudatosan, szándékosan fentartják a hazugságot, hogy legyen mit szemérvetni a kormánynak. Hát a tisztesség hol marad?

A házszabály-revizio. A miniszterelnök erélyes akciójának immár megvannak a sikerei. Ezek közt nem kicsinylendő az sem, hogy a parlamenti ellenzék vezetése olyan kiváló egyéniségek kezébe került, mint Kossuth Ferenc és gr. Apponyi Albert. De ennél még sokkal nagyobb eredmény az, hogy már az ellenzék is hangosan hirdeti a házszabályok módosításának szükségességét. A különbség csak az, hogy az ellenzék Tisza utódjával, mondjuk: Apponyival akarja megcsinálni. Tehát ismét nem az a fődolog előtte, hogy mit kíván a közügy, hanem hogy személyes rokon-vagy ellenszenvét kifejezze.

Az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület f. hó 8-án tartotta rendes évi közgyűlést gr. Desseffy Aurél elnöke alatt. A vámpolitika kérdésében nagy vita fejlődött ki, melyben a gyűlés előkelő politikusai közül sokan vettek részt. Kossuth Ferencz, Ugron Zoltán, gr. Szechenyi Imre, gr. Desseffy Aurél a közös vámterület fenntartása mellett érveltek s a gyűlés ezt az álláspontot tette magáévá.

Nagyenyedről.

Irtá: Solymosi Elek.

Nagyenyed iránt való igaz érdeklődésem azzal bizonyítom be, hogy a domináns hibákat s a kiáltó mizériákat őszintén tárom fel. Meg kell tennem, mert a tudatos és szándékos hátramaradás szegénye arcunkba csapja a vért.

Sajátságos és furcsa világ ez a mi kis világunk.

A szertelen önzés a jellemekben óriási pusztításokat végzett. A girbe-gurba talaj az egyenes lelkek ellenségévé lett, s a nyomorúság takarékosága embertelenséget involvál.

Általánosságban beszélnek. Nem czélozok személyekre. Noha minden vonalon látom a célpontjaimat: a

Mihelyt azonban a folytonos veszedelemmel fenyegető török uralom megtörtött és később az európai népek egyensúlya létrejött, meg kellett ezen egyenlőtlenségnek is szünni és a mai öröklési rend nem tesz különbséget ősi és szerzett vagyon, továbbá fiúk és leányok között.

Nem ismeri a mai jog a leány negyedét, sem a fiúsított leányokat, mivel a nők mindenféle vagyonban egyenlő örökjoggal bírnak a fiukkal.

Csak az özvegy nőknek nehezebb az özvegyességük, mivel csak egy negyedét kapják férjük vagyonának, valahányszor gyermekek hiányában felmenő és oldalági rokonokkal öröklőnek.

Ez nem a régi özvegyi jog, mely lakást és ellátást biztosított az egész hagyatékból, de nem is magyar jog, hanem a rajtuk felejtett osztrák jog szűkmarkúsága.

De ezen is segítve lesz nem soká és ha az új magyar törvénykönyv hatályba lépik — az özvegy nő megelőzi az öröklésben férje szülőit és többi rokonait — az egész hagyatékot fogja örökölni és férje szülőinek meg nagyszülőinek csak azon értéket kell a hagyatékából megtérítse, mi azoktól 32 éven belül férjére öröklés vagy ajándék címén maradt.

A mi igazság volt a régi ósiségben az időtől nem függő tartalommal: a vagyon maradjon a szerző családjá birtokában és ne menjen át máshoz — az új jogban e szerint az ősi vagyon értékének visszatérítése formájában fog feltámadni.

„Az új magyar polgári törvénykönyv“ a magyar nőnek az öröklésben a jelenbeninél több és nevezetesebb jogot ad és újabb bizonyítéka annak a generosus felfogásnak, melyet kimutatni felvolvasom célja volt.

császármetszéseket elkerülöm. Azért jöttem Enyedre, kedves embereimmel s a város vezérő férfiaival együtt működve polgártársi szeretettel világozást gyujtsak ott a hol lehet s a hol kell.

A napirenden levő két legfontosabb kérdéshez volna egy pár szóm. A vízvezeték és a világítás kérdésehez. Ide tartoznék a gőzfürdő ügye is, de — a mennyiben ez jórészt luxuskérdés — ezzel most nem foglalkozom, mert a vízvezeték ügyének megoldása e tisztálkodási kérdést is megoldja. Fődolog most a vízvezeték és a villamvilágítás, a melyeket nem lehet eléggé sürgetni. Kérve-kérem az intéző köröket: vessék latba minden energiájukat, hisz ők tudják legjobban, hogy a napok mulasztása itt most éveket jelent. Gondolják meg, hogy vízvezeték még Felsőbányán is van, ami annyit jelent, hogy — mintha már — Tóvisnek is volna. Ily körülmények közt — igazán — csak Lapád, Becze és Bagó következhetik még.

Hogy a kollégium izlése az Apaffi-kastélyt inkább buzarkatárnak használja, semminthogy kulturcélokra szánná, abból még nem következik az, hogy a városnak is a kollégium nyomdokaiban kellene kullogni. A kollégium konzervatívizmusa ősi vonás és egy begyepesedett tulajdonság, de a városi szellem csak alkotó és mindig csak friss lehet.

A helyzet világos. A polgárság folyton passzskodik, hogy Enyed idegenforgalma csökken, hogy lakosság nem szaporodik s a kereskedelem folytonosan hanyatlal.

Hát persze hogy hanyatlal. Egészen természetes. Mert hiszen az emberek csak ott szoktak csoportosulni s csak ott hajlandók pénzt költeni, ahol a civilizáció folyamát biztosítva látják. Az olyan városból, hol az utcai kövezet láb, sőt nyaktöréssel fenyeget, a hol nincs bőven jó ivóvíz és világítás, s ahol a hirdetések a régi jó Pirczi Marci tempója szerint még mindig kidobolják, az olyan városból a huszadik században aki teheti, izlésének, pénzének megfélelőbb városba menekül. Az írógépek feltalálása s az általános tankötelezettség korszakában röstellem is bevallani, hogy a kulturájáról híres Nagyenyeden az efajta nyomorúságok még ma is napirenden vannak.

A megye székesvárosában — a kinevetetés veszedelme nélkül — nem lehet azt mondani, hogy az utcai világítás haszontalan kiadás, vagy olyasmit, hogy a komoly ember — este menjen aludni. A városi életre nem lehet és nem is helyes falusi jelleget erőltetni. A városban a többség művelt, a szellemi életet s a kedves társadalmi együttletet kedvelő urakból és hölgyekből áll s ezeknek nemcsak báli terem és művészet, de teljesen kivilágított korzó is kell, hogy legyen hol fejleszteni a jó móddal járó izlést s fellendíteni az ezzel szorosan összefüggő kereskedelmet. A városok versenyében a városnak részt kell venni.

Pótadó, vagy nem pótadó. Itt ez másodrendű kérdés. A fődolog az, hogy a kereskedő nem szatócs, s a rendezett tanácsú város — nem falu.

A közkiadások szükséglete körül a takarékoságnak meg van a maga határa, s ezentul már a vétkes hanyagság kezdődik.

Ha tévedés történt a miniszterium által felajánlott villamvilágítás dolgában, az még nem olyan nagy baj. A baj csak abból származhatnék, ha nem volnánk eléggé gavallérok a tévedés beismerésére. Mert semmi sem késő még. Az acetylén-világítás ugyanis csak kísérletezés volt. A próbát nem állotta ki, s ezzel vége. Következik a másik kísérlet. Következik a villamosságával való biztos siker. Akik az acetylent pártolták, bizonyára csak jót akartak. Nem sikerült? — Nincs semmi baj.

Belátjuk a tévedést. Oda állunk a miniszter elés azt mondjuk, hogy nagyméltóságu miniszter úr, alázattal kérjük, nyújtson nekünk módot a tévedésünk kiköszörlésére s kegyeskedjék velünk még egyszer szóba állani.

Ennyi az egész.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldal terjedelemben jelenik meg.**

— **Előfizetőinket felkérjük, legyenek szivesek a hátrálékos előfizetéseket mielőbb beküldeni.**

— **Dr. Varró László** városunk derék polgármestere, amint Davosból (Sweicz) dr. Turbán sanatoriumából írja, jól érzi magát. Reggel 8-tól esti 1/10 óráig, leszámítva az ötszöri étkezést, egész nap tart a „fekvő kura“. Tudnikill jól felöltözve, a kezen is meleg-kesztyűvel, hevernek a napos, szabad levegőn levő verandán. Erős hideg tél van, s ezért erős a levegő. A hely különben gyönyörű. A világ minden részéből vannak vendégek pl. Chinából, Vladivostokból, Chicagóból. A száz tudól között 3 magyar van. Mindenik nemzetbeli kis nemzeti zászlóval díszíti lakószobája ajtaját s így Varró is kitűzi a magyar trikólort.

— **Hymen.** Fényes esküvő volt f. hó 10-ikén városunkban. Bálint János szövőgyáros kedves és szép leányát Bertát nőül vette ifj. Bisztritsány Lajos kereskedő. Tanuk voltak: Foiovich Sándor közigazgató és dr. Pálffy Gyula, Torda-Aranyos vármegye főorvosa. A polgári kötést Balogh Ferencz főjegyző végezte, az egyházi esketést az ev. ref. templomban Jancsó Sándor ref. lelkész teljesítette. Az ifju párnak és hozzá tartozóinak szivesen gratulálunk.

— **Népgyűlés Nagyenyeden.** Az alsófehérvárgyei „szövekezett ellenzék“ népgyűlést tart a mai nap folytán Nagyenyeden, a következő program szerint: 1. Reggel 3/4 8, 9 és 12 óra előtt indulás a vendégek fogadására a vasuti állomáshoz. 2. 9—11-ig a kollégium és város megtekintése. 3. 11 órakor villásreggeli a Két Hatyu szállóban. (Teríték theával együtt egy korona). 4. 1 órakor gyülekezés a Búzapiaczon és felvonulás. 5. 1/2 órakor kezdődik a népgyűlés a régi városház báli termében, esetleg részben a városház előtti téren is. — Szónokok: Gáspár János, Barabás Béla, Gál Sándor, Vertán Endre, Bedőházi János, Apáthi István, Fogarasi Albert, Váró Ferencz és mások. 6. Délután 4 órakor közös ebéd a „Két Hatyu“ kávéházában. (Teríték 3 kor. 20 fillér).

— **Követésre méltó példa.** Tángel József, helybeli kereskedő ötven koronát küldött be lapunk szerkesztőségéhez, azzal a kéréssel, hogy ezen összeg fele részét a helybeli Protestáns Nőegylet, másik felét pedig a Szegény tanulókat segélyező egyesület pénztárába juttassuk. Ezen adományozással azt a lapunkban már két év előtt megpendített szép eszmét kívánja szolgálai, hogy a nálunk szokásos ujévi üdvözlőket és ajándékokat jótékony célú szolgálatára értékesítsük. Midőn Tángel József úr szives küldeményét a nevezett emberbaráti egyesületek nevében köszönettel és örömmel nyugtázzuk: egyszersmind azon óhajtsunknak adunk kifejezést, vajha a szép példa, a humánus társadalmi feladatok szolgálatában minél több követőre találna!

— **A „Nagyenyedi Szegény Tanulókat Segélyező kör“** huszadik rendes közgyűlést 1904. évi december hó 18-án d. u. 3 órakor a régi városház (Nemzeti Szálloda) nagytermében tartja ruhakiosztással egybekötve, a következő tárgysorozattal. 1. Az állami polgári leányiskola növendékeinek éneke. 2. Elnöki megnyitó. 3. Szavaltat. 4. Titkári jelentés. 5. Pénztári jelentés. 6. A számvizsgáló-bizottság jelentése. 7. Jegyzőkönyvi hitelesítők és számvizsgáló-bizottság megválasztása. 8. Tisztújítás. 9. Szavaltat. 10. Az egyesület 20 évi történetének felolvasása. 11. Az áll. polg. leányiskolai növendékek éneke. 12. Ruhakiosztás. A karácsonyfára való pénzbeli és egyéb adományokat Dömök Erzsébet áll. polg. leányiskolai igazgató gyűjti és az egyesület hirlapilag nyugtázza.

— **A Bethlen-kollégium ifjusága** december hó 18-án — vasárnap — délelőtt 11 órakor a kollégium Disztermében zene- és ének-bemutatót tart a következő műsorral: 1. Tündér-avatás, Kacsó Pongrácz „János vitéz“ című dalművéből. Előadja az ifjusági zenekar. 2. A magyar dal, melódráma. Heródek Sándor szövegére zenéjét szerző Kerner Jenő. Az ifjusági zenekara és képezdei dalkar kísérete mellett szavalja Dózsa Albert IV. éves tanítójelölt. 3. Tavasz dal Mihályi Károly enyedi tanár után irta Gaál Ferencz. Előadja a gimn. vegyeskar. 4. Mendelssohn I. sonatájának Andante-ját orgonán játsza Muzsnay Albert IV. éves tanítójelölt. 5. Hunyadi, Veres Gábortól. Előadja a képezdei dalkar. 6. Monológot szaval Datky Lajos VIII. osztályos tanuló. 7. Népdal-egyveleg. Előadja a gimn. vegyeskar. A belépes díjtalán.

— **Tornaverseny.** A Bethlen-kollégium főgimnáziumának „Tornaköre“ a tavasszal tartandó országos tornaversenyen résztvevő tornászaink költségeinek pótlására december hó 20-án — kedden — a Tornacsarnokban tánczezal egybekötött házi versenyt tart a következő műsorral: 1. Hunyadi-fűzér I. (zeneszóra). 2. Gyakorlatok a nyújtón. 3. Gyakorlatok az asztalon. 4. Gyakorlatok a korlaton. 5. Gyakorlatok a lovon. 6. Gyakorlatok a létrán. 7. Birkózás, játék. 8. Hunyadi-fűzér II. (zeneszóra). A verseny, mely körülbelül öt-negyed órát vesz igénybe, délután 5 órakor kezdődik, a táncz este 8 órától 12 óráig tart. Az idő megnyerése céljából a t. közönség pontos megjelenése kívánatos. A verseny és estélyre ugyanazon belépő-jegy érvényes, melynek ára személyenként 1 korona, koll. és polg. isk. növendékeknek 50 fillér. Czukraszatról gondoskodva van.

— **A zalatnai m. kir. állami polgári leányiskola** igazgatója közzé teszi, hogy a karácsony előtti magánvizsgálatok f. év december hó 20-án (írásbeli) és 21-én (szóbeli) délutánjain lesznek megtartva.

— **Nyilvános elszámolás és köszönet.** „A Nagyenyedi Prot. Nők Szegényeket és Betegeket Segélyező Egyesülete“ által e hó 3-ikán rendezett műsoros estély

összes jövedelm
171 kor. 72 fill
fizetők: Benede
Balla Belané 5
Mihály, dr. As
Kazimirné 3 k
Novák István.
Lazar Károly,
János, id. Imre
mond és Baláz
Richard Mihály
Zsakó Andor,
Antal, Bálint
Károly, Málná
Béla, Bisztrits
özü. Bodor Ló
Felülfizetése
szives felülfiz
sitott áldozatk
netét. Z a y z
ellenőr.

— **Az els**
számunkban
sónk figyeme
mig a tamada
bírószág nem l

— **Jó tan**
figyelte, hog
Meteor idője
hétre is az e
következzék
ilyenkor hasz
mely csak al
Rethy Béla

— **Orvos**
Ferencz
vizet, tartós
mes izenél f
mulja. Kérjü

Cs. D. „Ne t

Dr. MAGYA
Nagyenyedi k
Nyomatott a N

T

Az Első
igazgatóság
gyűlölködők
mindannyian
től csak ug
Méltóság
reagáljunk
tásaul, hog
kebelében
okot szolgál
rendezett

Üzletme
látjuk, ho
nagyközön
iteletet m
A sajtók
sekben re
már is fo
Budape

AZ

Mind-n
A híd
válaszolt

Néme
ohajt
egy k
hivata

TA

hó 10-ikén várokedves és szép Bisztritsányovics Sándor Aranyos várlogh Ferencz főaz ev. ref. temz teljesítette. Az vesen gratulálunk. Az alsófehérvárést tart a mai kezű programml előtt indulás a hoz. 2. 9-11-ig e. 3. 11 óraker. (Teríték theával lekezés a Búza-kezdődik a nép-ésletleg részben a: Gáspár János, Endre, Bedőházi rt, Váro Ferencz s edé a „Két 20 fillér).

Tangel József, ldött be lapunk hogy ezen összeg ylet, másik felet gylet pénztárába a lapunkban már kívánja szolgálni, eket és ajándéko-kesítsük. Midőn a nevezett ember- tel és örömmel tanusunknak adunk manús társadalmi övetőre találma!

Tanulókat ögyüléset 1904. a régi városház a ruhakiosztással tal. 1. Az állami eke. 2. Elnöki ntés. 5. Pénztári entése. 7. Jegyző- tság megválasz- Az egylet 20 évi polg. leányiskolai A karácsonyfára Dömök Erzsébet és az egylet hir-

ága december óraker a kollé- emutatást tart a s, Kacsó Pou- Előadja az ifju- odráma. Herodek erner Jenő. Az kiséréte mellett óit. 3. Tavaszi an irta Gaál Fe- Mendelssohn orgonán játsza 5. Hunyadi, alkar. 6. Mono- talyos tanuló. 7. n. vegyeskar. A

égium főgimná- artandó országos k költségeinek ten — a Torna- versenyt tart a I. (zenesóra). 2. az asztalon. 4. ok a lovon. 6. ek. 8. Hunyadi- körülbelül öt- óraker kezdődik, idő megnyerése enése kívánatos. ó-jegy érvényes, a, koll. és polg. aszatról gondos-

polgári leány- karácsony előtti 20-án (írásbeli) megtartva. önet. „A Nagy- egeket Segélyező műsoros estély

összes jövedelme volt 390 kor. 40 fill., összes kiadása 171 kor. 72 fill., tiszta haszon: 218 kor. 68 fill. Felül- fizetők: Benedek Gábor, Uray László, Sándor Jenő, Balla Beláné 5—5 kor. Gáspár János, dr. Matyás Mihály, dr. Asztalos Kálmán 4—4 kor. Br. Bánffy Kazimírné 3 kor. Ifj. Winkler János, Fogarasi Beláné, Novák István, Tóth Sámuel, dr. Száva Aurel, N. N., Lázár Károly, özv. Nagy Andorné, Dan Józsefné, Csató János, id. Imreh József, Pogány János, Bójtke Zsig- mond és Balázs Gergely 2—2 kor. Mihály Lajosné, Richárd Mihály, Lőrincz István, N. N., Gábré Árpád, Zsakó Andor, Szilágyi Farkas, dr. Pál Gábor, Halmágyi Antal, Báliut János, Bartha Zsigmond, ifj. Elekes Károly, Málnási Domokos, Molnár Géza, Hermann Béla, Bisztritsány Pal és Gazdag Aladár 1—1 kor., özv. Bodor Lőrinczné és Matyás Sándorné 40—40 fill. Felülfizetések összege: 80 kor. 80 fill. Fogadják a szíves felülfizetők az emberbaráti csel érdekében tanu- sított áldozatkészségükért egyesületünk hálás köszö- netét. Zayzon János pénztáros, Szilágyi Farkas ellenőr.

— **Az első leánykiházasítási egyletnek** mai számunkban levő nyiliteri közleményére felhívjuk olva- sóink figyemét azzal, hogy véleményét függeszse fel, míg a támadások ellen indított sajtóperben a független bíróság nem hoz ítéletet.

— **Jó tanács.** Egy szorgalmas újságolvasó meg- figyelt, hogy az országos meteorológiai intézet és a Meteor időjósításai többnyire ellenkezők. E a folyó hétre is az egyik esőt, a másik hideget jelez. Bármelyik következnek is be: meghülésnek vagyunk kitéve s ilyenkor használjuk a Réthy-fele Pemet-fű-cukorkát, mely csak akkor valódi, ha minden dobozon a készítő: Rethy Béla gyógyszerész neve rajta van.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűvíz valamenyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kelle- mes ízével fogva, már kis adagban is tetemesen felül- mulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvíze-

Szerkesztői üzenet.

Cs. D. „Ne tudja senki“ közlötetik, másik kettő nem.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részvénytársaság Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Nyilt-tér.

Tájékoztatásul.

Az Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. es annak igazgatósága rövid idő óta céltáblájaul szolgál a leg- gyűlölködőbb es bosszuvágyó támadásoknak, melyek mindannyian hazugságoktól, ferdtésektől és torzítások- tól csak ugy hemzsegnek.

Méltóságon alulnak tartjuk, hogy ezer támadásokra reagáljunk. Csak annyi szolgáljon tagjaink tájékoztá- tásául, hogy az Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. kebelében semmi olyan nem történt, ami nyugtalanságra okot szolgálhatna és hogy ezen üzelmek tisztán egy rendezett hajszára vezetendők vissza.

Üzletmenetünk zavartalan folyásáról különben is látjuk, hogy érdekelt tagjaink, valamint általában a nagyközönség ily minősíthetetlen támadásokról a helyes ítéletet magának megalkotni tudja.

A sajtópert, az egyetli védelmi eszközt, mely ily ese- sekben rendelkezésre, áll mindezen támadások ellen már is folyamatba tettük.

Budapest, 1904. nov. 10. 490 1—1

Az Első Leánykiházasítási Egylet Igazgatósága.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szög 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozódásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeljük. Hirdetéseket a kiadó- hivatal vesz fel.

Német, francia, vagy angol nyelvkurzust óhajt nyitni városunkban 1905. január havában egy külföldi nő. Bővebb felvilágosítást e lap kiadó- hivatala nyújt. 1—3

Megfelelő lakónház vagy építés czéljából szép telek

a város élénkebb helyén megvételre kerestetik. Ajánlatok e lap kiadó- hivatalába kéretnek.

Sz. 2878—1904. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi hogy a balázsfalvi takarékpénztár részvénytársaság végrehajthatónak Sárlea Miklós a Simoné és Sárlea György a Simoné végrehajtást szenvedők elleni 378 kor. 35 f. s jár. iránti végrehajtásos ügyében a türi 122 sz. tjkben A + 28 r. sz. 274, 275 hr. sz. ingatlanokra 361 kor., a 29 r. sz. 1207, 2 hr. sz. ingatlanokra 351 kor., a 30 r. sz. 1464, 1465 hr. sz. ingatlanokra 345 kor., a 34 r. sz. 1918, 2 hr. sz. ingatlanból végrehajtást szenvedők Sárlea Miklós és Sárlea György 2/3-ad rész jutalékára 280 kor., az A + 35 r. sz. 2076 hr. sz. egész ingatlanra 68 kor., a 36 r. sz. 2601 hr. sz. ingatlanra 42 kor., a 37 r. sz. ala bejegyzett 2274, 548969-ed rész közös warhalegeli illet- ményre 202 kor. és A + 33 r. sz. ala bejegyzett 2204, 315718-ad rész közös Vulkán legelő illetményre 41 korona megállapított kikialtási árban a végrehajtási árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1905. évi január hó 20-ik napján d. e. 10 óraker alulírott telekkönyvi hatóság irodájában tartandó nyilvános ár- verésen a megállapított kikialtási árban alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozők kötelesek az ingatlanok kikialtási ár- nak 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 42 §. jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a ki- küldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénzt csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elis. érvényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóságtól. Balázsfalván, 1904. évi szeptember hó 3-án. Csiszér, kir. albró.

499 1—1

Fogorvos Perl József

American Dentist e hó 5-én Enyedre megérkezett és rendel a „Két Hattyu“ szállodában.

Tartózkodás csak néhány nap.

DAVID VENGZEL hangszerkészítő KOLÓZSVÁRT.

RAKTÁRA: az összes réz, fa, fuvós és vonós hangszereknek és azok mindenféle alkatrészeinek.

NAGY JAVÍTÓ MŰHELY. Kolozsvár, Deák Ferencz u. 10.

354 6—26

Iszákosság nincs többé!

Kiváratra bárkinek bérmentesen küldünk egy csomag Cozaport.

Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cozaport többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodahatása ellenszenvenessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A Coza oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí mi okozta javulását.

Nemrégiben egy fiatal asszony nekünk körülbelül a következőket mesélte: „Igen, én is használtam ezt a remek szert a ferjem tudta nélkül és hála Isten teljesen segí- tett rajta. Jó férj volt józan állapotban, de sajnós, majd mindig részeg volt. Folytonos félelem, aggodalom és kétségbeesés, szegény, becstelenség és szegénység közepette eltem! De minek is meséltem volna azt másoknak? Nem csodálatos-e igazán, hogy egy asszony a dolgot saját maga ekképen irányítsa és otthonát, goudterhes tüzhelyét örömpalotává tudta varázsolni?“

Coza a családok ezreit békítette, ki ismét sok sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra, és szerencséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cozaport tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják egy próba adagot díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

COZA INSTITUTE (Dep. 125.) 71. High Holborn. London W. C. Anglia. Levelek 25 fillér, levelezőlapok 10 fillérre bérmentesítendők.

1—52

SZŐCS FARKAS uri és polgári divatszabó

Főter 24. NAGYENYEDEN. Várepület.

Értesitem a helyi és vidéki n. é. közönséget, hogy Bécsben töltött szabászati tanulmányutamról haza érkezővén, több évi óta fennálló férfiszabó üzletemet a modern követelményeknek megfelelőleg a legké- nyesebb izléssel, Fő-ter 24-ik szám alatt rendez- tem be. Szövetekből állandó készletet tartok nagy választékban.

Műhelyemben a férfidivat minden változatossága mellett nagyszerű kivitelű fagonok készülnek, angol és francia szá- bászati kivitelben. Szövetmintákat készpénzgel beosátok a n. é. közönség ren- delkezésére. Vidéki megrendeléseknél elég a mérték meghatározása. Megbízásokat és megrendeléseket oleőbban vállalom el, mint hasonló tudással rendelkező nagyvárosi szabók. Kiváló tisztelettel

SZŐCS FARKAS, uri és polgári szabó. 402 12—52

REZÜNTÖDE. Készít szeszgyárak, gőzmal- mok és vízművekhez való min- den öntvényeket. — Cséplőgépek, lokomobílok javítását eszközli. Pá- nka főzésnél szükségeltető kaváró ké- születeket fürdőkhoz szükségeltető réz- csapok és csavarokat, valamint minden e szakmába vágó sarga réz öntést és ké- szítést jutányosan elvállal. Továbbá készít mindennemű réz és ágyufém öntést. Vidéki megkereséseket és megrende- léseket gyorsan, pontosan eszközöl. **RAPOPORT ADOLF** rezüntő KOLÓZSVAR, Fellegvári-ut 6 sz. **REZÜNTÖDE.** 256 3—53

Baumann Arnold gőzerőre berendezett asztalosárugyára GYULAFEHÉRVÁRT.

T. Cz. Szíves figyelmébe ajánlom azt, hogy eddigi nagy buterraktáramban

60 telj sen berendezett salon, ebédlő, hálószoba stb. bár- mikor megkérlek. — E vidék legnagyobb szőnyeg- raktára salon- és futószőnyeg-ekben nálom található nem kevésbé nagy raktár hajlított szekekben. — Divanyok nagy választékban teljesen készon kaphatók, Karpátos és díszítő műhelyem kiváló szakértelmű munkaerővel van el- látva.

Ajánlom egyidejűleg saját készítményű galv. aczel- sodrony ágybetét és kocsi- emet. — Temetkezési in- tetem a legmagasabb igény-eknek is teljesen megfeleleően van berendezve, mindekor 100 sőt több koporsót tartok raktáron, közülük egy díszes üvegkocsit. Mar a 100 kor- nát meghaladó temetéseknel új találmányos higiénikus szem- pontból kiváló előnyvel bíró légfertőtlenítő készülékemet (desinfections-apparat) ingyen átóm használatra.

Felvállalom, épület, butor, portál, bolt és gyógyszer- tarak berendezését; javítás s minden szakmába vágó munkálatokat. Mindennemű mázoló munkák gyorsan és izlésele készíttetnek el. 97 4—52

97 4—52

polgári leány- karácsony előtti 20-án (írásbeli) megtartva. önet. „A Nagy- egeket Segélyező műsoros estély

polgári leány- karácsony előtti 20-án (írásbeli) megtartva. önet. „A Nagy- egeket Segélyező műsoros estély

KARÁCSONYI KIÁLLÍTÁS megnyílik december hó 15-ikén **TÁNGEL JÓZSEF** női és férfi divatáru üzletében.

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r. t.
 Alaptőke: 300,000 korona.
 Tartalékalap: 120 000 korona.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapirokra, sorsjegyekre, jóhiteli pénzügyi intézetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapirokat.

Letétbe elfogad értékpapirokat, sorsjegyeket, értékeket kezes őrségi díj mellett.

Idégen kölcsönök a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint 5 1/2%, 6, 6 1/2% mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.

Betétek kedvező kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12, d. u. 3—4 óráig.

RETHY BELA
 GYÓGYSZERESZ
PEMETEFÜ CZUKORKA
 BÉKÉSCSABÁN
 ÁRA 60 fillér.

Közhíres, rekord és hurrut ellen nincs jobb a
RETHY-féle
pemetefü czukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.
1 doboz 60 fillér.
Csak RETHY-félet fogadjunk el!

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR
 RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 MAROSVÁSÁRHELYT.

Teljesen befizetett részvénytőke egy millió korona.
 Főkövetkezők: Nyáradszeredában és Marosludason.

Jelzálogkölcsönöket nyújt 300 koronától kezdődően felelő tőkötörlesztést és kamatot magába foglaló részletfizetések ellenében földbirtokra és nagyobb vidéki városokban levő házekra a becsérték feléig.

10 to 65 évig terjedő időre 4 1/2% alapkamat. Magasabb kamatu előző kölcsönök konvertálnak. Minden kölcsön a leggyorsabban: rendszeren két hét alatt készpénzben folyósítatik. Eszámítol 6 hónapi lejáratig terjedő bel- és külföldi váltókat és utalványokat a legelőcsőbb kamattal mellett.

Elfogad betéteket könyvecskére vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza. Előlegét ad értékpapirokra és betárolt terményekre is.

Folyó számlai hitelt nyújt betáblázásra és más elfogadható biztosítókra.

Vásárol és elad értékpapirokat, külföldi pénzeket; bevált szelvényeket és kisorsolt értékpapirokat; teljesít tőzsdei megbízásokat és átutalásokat; kiállít utalványokat és hitelleveleket a bel- és külföldre.

Az intézet képviseli továbbá a legregibb és legnagyobb biztosító intézetet a **Triestzi Általános Biztosító Társaságot** (Assicurazioni Generali) és eszközöl tüz-, üveg- és jégkár, betörés elleni, továbbá élet- és baleset biztosításokat a legelőcsőbb díj mellett.

222 26—52

SZŐLŐOLTVÁNYOK,
 amerikai alanyon készült legkiválóbb esemege- és bor fajokból, teljesen fajtisztán, tökéletesen forrott, dus gyökérzetű példányok, szőlővinyminőségben, mérsékelt áron, őszi vagy tavaszi szállításra megrendelhetők a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél
 Medgyesen. (N.-Küküllőmegye.)

Tulajdonos: **CASPARI FRIGYES,**
 okleveles szőlész, az erdélyrészi sz. gazdasági egyesület szőlészeti és borászati szakelőadója, Barbu A. Stirbey herceg romániai szőlőtelepeinek igazgatója, Nagy-Küküllő vármegye volt szőlészeti biztosa stb.

Lugasszőlő-oltványok szintén mérsékelt áron!

==== Készlet 3 millió. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. ====

Oltványaim az idén szebben fejlődtek mint valaha, mert a száraz időszak alatt 4 nagy vizmű által naponta 2 millió liternél nagyobb vízmennyiséggel lettek öntözve.

463 5—6

Első rendű úri szabó.
KLEIN D.
GYULAFEHÉRVÁRT.
 (Az Európa szálloda mellett.)

Műhelyemben a jelen kor igényeinek teljesen megfelelő

férfi-divat
 öltönyöket készítek. Szövetekből állandó készletet tartok nagy választékban. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

64 40—52

SCÄHSER FERENCZ GYULAFEHÉRVÁRT
 könyv- és papirkereskedésében havi 4—20 koronás részletfizetésre kaphatók:
Mascagni Record-Grapho-Phonographok,
a legújabb beszélő-gépek.

Mascagni Record-Grapho-Phonographok teljesen zajtalan működnek.

Árak: SYSTEM GRAMOPHON:

Typ. 0 kor. 100.—	10 lemezzel	Automat I. kor. 300.—	10 lemezzel
" I. " 160.—	" "	" II. " 350.—	" "
" II. " 180.—	" "	Zonophon lemez 17 1/2 ctmt.	" "
" III. " 230.—	" "	darabja 4 kor. 25 1/2 ctmt. 8 kor.	" "
		1000 tti 5 kor. Dobozzal 8 kor.	

A Zonophon-lemezek mindenféle **Gramophonra** alkalmazhatók. Zonophon Membran a legelőkéletesebb, minden Gramophonon használható.

A Mascagni-hengerek kiváló minőségük folytán világszerte ismeretesek. Bejátszott hengerek a legkiválóbb szakemberek vezetése alatt készíttetnek — Nagyszerű berendezésem azon helyzetbe juttat, hogy bejátszott hengereket elérhetetlen jó minőségben aránylag nagyon olcsó áron hozhatok piacra.

A hengerek árai a következők: Bejátszott P X henger darabja kor. 3.—, tucattal kor. 30.—
 Be nem játszott P X henger " " 1.40
 Bejátszott nagy P X henger " " 12.—
 Be nem játszott nagy G X henger " " 7.—

Hengereim eredeti felvételek, teljesen mellékörejek nélkül.
 Kérjük a képes Mascagni Record-Albumot, mely 20.000 darabból álló műsort tartalmaz.

Karácsonyi ajándéktárgyak
 nagy választékban, olcsó áron kaphatók, u. m.: fényképes-levelezőlap és emlék albumok. Gyermek- és társasjátékok. Diszmvévek. Képes- és meséskönyvek. Ifjúsági iratok. Levélpapírok elegáns dísz-dobozokban.
 Minden bárhol és bárki által hirdett könyv, zenemű vagy folyóirat nálam eredeti áron beszerezhető.

STRECK JÓZSEF
 KOLOZSVÁRT, Kinizsi-utca 8 szám. (Óvár.)
 Sörgőnyezim: Streck Kolozsvár. — Telefonszám 285.

Új világitás!
 Gáz- vízvezeték- és szivattyú felszerelési vállalkozás és raktára. Saját találmányú (Gasolin) levegőszelvényező készülékeknek egy 60-70 gertyaerőjű lámpaóránkénti fogyasztása csak 2 1/2 fill, legelőcsőbb legelőkéletesebb és teljesen veszélymentes világítási módszer, leggyorsabb kezeléssel, minden nagyság állandó raktára. Levegőgázzal (Gasolin) kivilágítások juttatás árban eszközölt: tnek táncszínházak, társas-estélyek és egyéb alkalomokra, rövidebb időre is. Elvállal légszűrő berendezéseket. Alakításokat helyben és vidéken.

Kiváló tisztelttel **Streck József.**

KRASSOWSKY R.
 női és férfi divat-üzlet
GYULAFEHÉRVÁR, Európa szálló mellett.

Újonnan berendezett, a jelenlegi viszonyoknak megfelelő elsőrangú
férfi és női divat-üzlet

ahol a legjobb minőségű áruk kaphatók u. m. kész női és gyermek felöltők, selyem, gyapjús és moos női ruhakelmék, selyem és batist blous kelmek. Kravók, derékfűzők, kesztyűk, kalapok, függöny, szőnyeg, fűző- és női felszerelések, pipero-szettek, belsőruhák és mint tene szakmába vágó divat-cikkok a legelőcsőbb és legelőkétesebben beszerezhetők.

Vidéki megrendelések részére minták és árjegyzékek ingyen küldetnek. Valamint megbízottunk rendelkezésére áll.

Kolozsvári főkövetkezőmet női konfekcióban szintén a t. cz. közönség szives figyelmébe ajánlom.

65 52

Biasini szálloda
 KOLOZSVÁRT.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy Kolozsváron. Csütörtökig legregibb szállodáját, a "Biasini" szállodat a f. évben telt m. és a mai kor igényeinek megfelelően berendeztem.

Kényelmes olcsó szobák, kitűnő magyar konyha, tisztán kezelt borkok, mérsékelt árak, társas és magánkezesi minden vonathoz.

50 tóra istálló. A vidéki és környékbeli közönség találkozó helye.

48 kényelmes szoba.

Hiváló tisztelttel
 126 2—52
RONAI A. JÁNOS.

Holländer Márton
 férfiszabó üzlete Kolozsvárt,
 Kossuth Lajos-utca 3. szám.

Nagy választékú raktárából hazai és angol divatszövetekből készít mérték után minden-nemű férfiöltönyöket.

Kiváló szabásért és fagonért kezeség vállalatik.

Szövetmintákat kívánatra küld.

Megrendelésnél elég a mérték bektüldése.

356 5—28

SALAMON GÉZA
czipész
 NAGYENYED, Főter 25 sz. (Központi vendéglő épület.)

Készít a mai kor igényeinek megfelelő **úri-, női- és gyermek czipőket** a legjobb és legfinomabb anyagból. Ugy helybeli, valamint vidéki megrendeléseket is gyorsan és jutányosan eszközöl:
 274 26—104 **SALAMON GÉZA czipész.**
 Czipőkenőcsök raktáron tartatnak! **Vevőimnek díjmentes czipőjavítás!**

99. szám

HOL

nődivat,
 KOLOZSVÁRT

JOÁNOV
 KOLOZSVÁRT

Készít
 olajfestményeket
 teljében.

Plat
 Öltözékek
 ártanak.

Nafta
 kőolaj
 ebész
 eszközök

B
 KOLOZSVÁRT

DUCC
 asztali
 Elvállal
 munkák
 nyos ki
 Tovább
 mét, tö
 után si

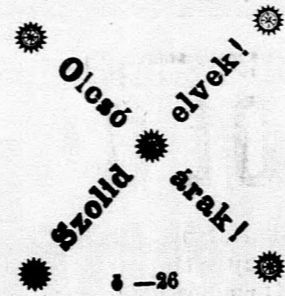
m
 Min
 praepa
 Fal
 szerrel
 kárpito
 kárpito
 berit
 határu
 Sz

128

HOROSZ ÉS KUPÁS

ezelőtt MESKÓ L.

nődivat, blouz és gyermek-ruhácska tizlete
KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 19.

Ujjonnan berendezett üzletében az 1904. évi őszi és téli szeson **összes** ujdonságai rendkívül dús választékban raktárra érkeztek. Minták vidékre bérmentve küldetnek.

JOÁNOVICS TESTVÉREK fényképészek
 (ezelőtt KATÓ J.)
KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 32. szám.

Elsőrendű műterem.

Készít nagyításokat, Aquarelleket és olajfestményeket a legfőbbkéletesebb kivitelben.

Platin és szines képek,

Öltözök a n. é. közönség rendelkezésére állanak. 29 -104

ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGIBANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR 3. T.

Alaptőke 200000 kor **NAGYENYEDEN.** Alaptőke 200000 kor.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat a legolcsóbb kamattal mellet.
Betáblázás mellett adott kölcsönök után 500 koronán felül 6 1/2%-ot számít.
Törlesztéses kölcsönöket nyújt 500 koronától kezdődőleg már 4 1/2% alapkamattal földbirtokra, a beesérték feléig.

Régibb és magas kamatu jelzálogkölcsönöket igen előnyös feltételek mellett konvertál s mindenemű ilyen ügyeket a leggyorsabban bonyolít le.

Vásárol és elad értékpapirokat idegen számlára.
Bevált értékpapir szelvényeket és sorsolt értékeket.

Betétek után 1904. július 1-től naptól napig 4 1/2%-ot fizet.

Kalap, nyakkendő és fehéreneműk.

BERKOVITS BÉLA

női-, férfi-, fiu- és gyermek-ruha
 valamint férfi-divat üzlete
Nagyenyed, Főter 3. sz.

Bátor vagyok a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy bevásárlá utazásomból haza érkezvén, az **őszi idényre sok szép ujdonságokat** bevásároltam.

Különösen bátor vagyok a t. cz. **hölgyek** becses figyelmét felhívni elegáns és divatos **modell női kabát** raktáromra.

Továbbá van szerencsém a t. cz. vevőimet értesíteni, hogy a **szabászati műhelymet** a legmodernebbül berendeztem, hol egy tényleg künő szabászt alkalmazok, ki a **drezdai szabászati akadémiát végezte,**

és még más fővárosokban is szerzett tapasztalatot, képes a legkényesebb igényeknek is eleget tenni.

Ajánlom raktáromat dus választéku női-, férfi-, fiu- és gyermek-készruhákban, valamint elismert legjobb minőségű **Kobrák-féle hazai gyártmányu női-, férfi- és gyermek-czipőkben, kalap, esernyő és fehéreneműkben.**

Becsés látogatását örömmel várva, s magamat szives pártfogásába ajánlva,
Kiváló tisztelettel
BERKOVITS BÉLA.

Pontos és szolid kiszolgálás.

Angol és francia illatszerek.
 Bel- és külföldi gyógy-szerkülönlegességek.
 Fertőtlenítő anyagok, padlómozak.
 Gazdasági cikkek, állatgyógyszerek.

Köszvények Gyárak és Cseplőszekkekhez.

Naftalin,
 Kovarpor,
 Féreg irtók.
 sebészeti és betegápolási eszközök nagybani raktára.

Burger F.
 gyógyszer üzlete
KOLOZSVÁR, Főter.

Részvett kiállításon kitüntetve szép és jó munkáért.

Udvari és Társa

kocsigyártó cég

legnagyobb készletet tart u kocsikból, valamint elvállal e szakmába vágó javításokat, kooi lakirozást, bélelést kívánat szerint **Kivánatra** árjegyzéket küld.

Használt kocsit becsérel.
 23 90-100

Megrendeléseket készséggel teljesít. Vidéki írásbeli megkeresésekre azonnal válaszol. A n. é. közönség eddig irántunk tanúsított nagybecsü pártfogását jövőre kérve, mély tisztelettel

UDVARI és Társa
 KOLOZSVÁR, Radák-utca (Zöldfa-vendéglo mellett.)

GERGELY ISTVÁN

esztergályos, asztalos és fafaragó
KOLOZSVÁR.

Műipari üzlet Unió-u. 20. — Műhely Monostori-út 70.

Műfaragászati és műipari üzletében raktáron tartanak lakberendezési cikkek, tajték, borostyán és csontárúk, különleges készítményü pipa és szipkaárúk, tea és diszsztalkák, fali polezok, kópkeretek és fogasok, teke és billiard készletek, klópli párnák és botokák, stikkoló rámak, sakk garnitúrák és dominók.

Megrendelhetők teljes lakberendezési fabutor cikkek, saját avagy adott rajzlapok után, valamint minden ez iparaghoz tartozó fafaragászati cikkek műhelyemben saját felügyeletem alatt készülnek. 265 24-52

Vidéki rendelés és megkeresés azonnal elintéztetik.

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölcsönöket, félvli (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

A. 4 1/2% kamattal mellet 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 30 000 K. — A törlesztés 100 félvli részletben történik; a félvli részlet minden 1000 K után 26 K 11 f.

B. 5% kamattal mellet 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 20 000 K. — A törlesztés 100 félvli részletben történik; a félvli részlet minden 1000 K után 27 K 16 f.

C. 5 1/2% kamattal mellet a kölcsön legkisebb összege 10 000 K.

a) 41 évi törlesztésnél (32 félvli részlet) a félvli részlet minden 1000 K után 29 K 60 f.
 b) 35 évi törlesztésnél 70 félvli részlet) a félvli részlet minden 1000 K után 31 K 08 f.
 D. 5 1/2% kamattal mellet a kölcsön legkisebb összege 2000 K.

a) 40 évi törlesztésnél (30 félvli részlet) a félvli részlet minden 1000 K után 31 K 84 f.
 b) 25 évi törlesztésnél (50 félvli részlet) a félvli részlet minden 1000 K után 37 K 47 f.
 c) 10 évi törlesztésnél (20 félvli részlet) a félvli részlet minden 1000 K után 65 K 05 f.
 E. 6% kamattal mellet a kölcsön legkisebb összege 1000 K.

a) 32 évi törlesztésnél (64 félvli részlet) a félvli részlet minden 1000 K után 34 K 98 f.
 b) 23 évi törlesztésnél (46 félvli részlet) a félvli részlet minden 1000 K után 39 K 81 f.
 c) 18 évi törlesztésnél (36 félvli részlet) a félvli részlet minden 1000 K után 45 K 05 f.
 d) 15 évi törlesztésnél (30 félvli részlet) a félvli részlet minden 1000 K után 50 K 09 f.

Az A. alatti kölcsönök csak földbirtokra, a B. C. D. és E. alattiak **házakra** is adhatnak; valamennyi kölcsön — az **egyszersmindenkorra 1%** törzsdíjon kívül — minden egyeb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetetik ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területéről kölcsönkérvények **Lingner György** úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

ALAPITTATOTT 1871-ben.

DUCHONY és Társa

Unió-utca 21. (Vigadó-ép.)
 asztalos, m-kárpitos, díszítő és butor-raktáros.

Elvállal minden e szakmába vágó kárpitos és asztalos munkákat minden kívánalmaknak megfelelően tartós és jó minőségű kivitelben.

Továbbá felhívom az érdeklődő közönség becses figyelmét, több év óta áldozattal és fáradsággal járó kísérletezés után sikeresen megoldott

moly elleni praeparálásomra.

Minden moly-evelt vagy ezen ekből megóvándó butorok praeparálását felelősség mellett eszközölöm.

Fal-kárpitozást (tapétázást) eddig még ismeretlen módszerrel, tartósságáért 10 évi jótállással elvállalok. Általam kárpitonott fal feregmentes.

Ragaszem el van látva féreg elleni szerrel, mely az emberi szervezetre nem ártalmas, azonban rovarok ellen gyors hatású.

Szíves bizalmukat továbbra is kérve, vagyok tisztelettel

DUCHONY és TÁRSA.
 128 2-52

Hirdetéseket!

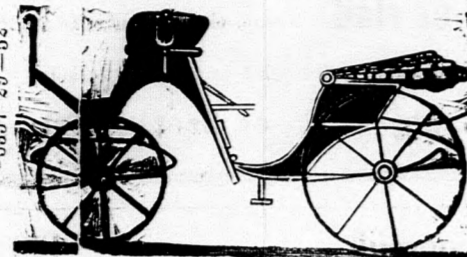
felvesz a kiadóhivatal:
 a Könyvnyomda Részvénytársaság.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-gyár

BRASSÓBAN.

Iványi G.
kocsigyártó Kolozsvárt,

Berde
Mózes
utca
5. sz.

Készletet tartok a legzölésesebb kivitelű kocsikból. Elváltatok e szakmába tartozó javításokat, fényezést, párnázatok elkészítését és újra való bevonását, valamint kovacs és keres munkálatokat a legjutányosabb árak mellett.

Vidéki megrendeléseket a legnagyobb megbízhatósággal gyorsan és pontosan teljesítek, miről hosszú éveken át szerzett gyakorlatom és a korral haladó tanulmányom biztosítják a n. é. közönséget.

Kérdezőkódésekre a legnagyobb készséggel válaszolok.
Használt kocsik magas áron becsesülteknek.

Az 1895. évi caira s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany örmellemel kitüntette. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagy körökben kitünő sikerrel használt külszer:

a VIDDER-féle

REUMA-SZESZ és ERŐ-FLUID

biztos s kiváló gyors hatása a test bármilyen csúszos bántalmait, u. m. köszvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma, stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapestén: Török József úr gyógyszerterében, Király-utca 12. és Andrássy-ut 26 és dr. Egger A. úr gyógyszerterében, Váci-körút 17. szám. — Ugy-szintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerterében, valamint a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél
S. A. Ujhely 29. szám.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek.
Ugyszintén: Telegdy Ferenc gyógyszerésznél
Alvinczen.
425 10-10

LÉBER GYULA

KOLOZSVÁRT, Egyetem-u. 12. sz.

Telefon 439.

Több kiállításon kitüntette.

Első erdélyi sodrony-szövetfonat, kertkerítés és ruganyos acél sodrony ágybetétek gyára.

OLCSÓ KERITÉSEK.

Ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, egymint kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez

gépfonatait, disz-kerítéseit és diszkapuit,

többébbé pineze, padlás, felső világossági, magtár és élékamara ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodronyfonattal való bevonását, áthányó rosták szén, kocsz, kavics, föld és porond válogatáshoz, szikrafogó esőplő és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok) stb. 29 43-52
Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen.

VAJNA MIKLÓS ÉS TÁRSA
ujjonnan berendezett hazai ipar, vászon, uri- és női divat-áruháza
NAGYENYEDEN.

Alsó-Fehér vármegye legelső és legolcsóbb bevásárlási forrása.

Kedves kötelességünknek tartjuk a nagyrabecsült vevőközönségnek szives tudomására hozni, hogy üzletünket a modern kor igényeinek megfelelően megnagyobbítottuk, ugyszintén a legújabb őszi és téli újdonságokkal mesés nagy választékban berendeztük.

Ez alkalommal bátrak vagyunk nagybecsű figyelmét azon körülményre is felhívni, hogy f. évi november 20-tól bezárólag december 24-ig

nagy karácsonyi vásárt rendezünk

és hogy az ezen alkalomra megállapított mérsékelt árak csupán a jelzett időn belül érvényesek.

Még a jelen nagy áremelkedések mellett is abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy csakis elsőrendű árukat árúsítunk, miért is kérjük kedves vevőinket ezen alkalmi vételt el nem mulasztani.

6-104

116 tisztelettel

VAJNA MIKLÓS ÉS TÁRSA.

Menyasszonyok figyelmébe.

Karlsbadi porcellán étkező készletek, gyönyörű kivitelben, színes, 12 személyre, teljesen összeállítva 15 frittól

Üvegkészletek 12 személyre 66 darab 7 ftt 90 kr.
Függő lámpák esigával 3 forint 95 krajczár.

Thea- és kávékészletek. 2 ftt 80 kr., 3 ftt. Kína ezus tárgyak. Alkalmi ajándékok.

Kerti gömbök és lámpák. Eredeti gyári arakon! — Vidéki megrendelésnél kérem az utolsó vasúti állomást megírni!

Müller utóda Somlyai

üveg és porcellán kereskedő Kolozsvárt,
Kossuth Lajos-utca 4 szám.

272 25-52

TÖRS ÉS ORMAI

TELEFON 324 sz. mérnök-vállalkozók TELEFON 324 sz.

műszaki irodája: Kolozsvárt, Mátyás király-tér 18., az első emeleten.

Elvállalja: vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések berendezését,

lakó-házak, kastélyok, gyárak, gazdasági épületek stb. számára. Fürdőszobák, gőzfürdők, gőzmosó-konyhák, szárító-kamrák, szagtalan klosettek, szivattyu-művek berendezését. — Készít mint különlegességet kutakból táplált házi vezetékeket. Raktáron vannak:

vas-, agyag-, és ólom-csövek, szivattyu- Kétszázötven forint ingyen kutak, vízvezetési és csatornázási cikkek. és bérmentve küldetnek

257 6-52

Előfizetési

helyben házhoz hor postán k

Egész évre . . .
Fél évre . . .
Negyedévre . . .

Egyes szám ára . . .

Hirdetési

— centiméterenként
dők és gyárosok kül
ben része

Nyílt tér sor

M

(B.) Ugylát

már az utolsó

össze nov. 18-

borasztó, a

volt, melyet u

het senki, me

hogy a mi tő

szent és néme

felreértésből,

számát olvas

vagy jobban

dalumról van

főkapuján csa

irók s a Ház

szelviselők n

határozták, h

ben pedig m

hetik, de bá

ez a: szabá

rejthette a k

Báuffy De

főudvarmeste

a menetét. A

voltak, egy

szerint, hog

tömegesen;

meg a szóla

telő mivelt

terembe, ah

alján állott

rontottak s

minden tet

csak pusztá

vonultak. D

Pozsgait, M

gr. Zichy Al

hősök voltak

ellen! És a

ben a roml

volt mást t

szekeknek,

Vad dühve

tetejébe, u

olyan volt,

pesi-út kir

Sok hi

kevesbé l

mind emu

közkedvel

vadászelm

Két kiv

csövű eső

másik me

az előtte e

ben sem l

olyan győ

hogy meg

— Egy

verandán

rettentő

hegy felé

szemlélők

Elöl, n

töltégeny

kan üldő

falusi cs

között n

rémült t

tatta. Ki

de hát f

kivül se